

UNIVERSITETET I OSLO

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet

Eksamen i: MEK4100 — Matematiske metoder i mekanikk

Eksamensdag: Torsdag 15. desember 2017

Tid for eksamen: 09.00–13.00

Oppgavesettet er på 2 sider.

Vedlegg: Formelark

Tillatte hjelpemidler: Mathematical Handbook, av K. Rottmann.
Sertifisert kalkulator

Kontroller at oppgavesettet er komplett før
du begynner å besvare spørsmålene.

Oppgave 1 (vekt 25%)

Et ikkelineært randverdiproblem er gitt ved

$$\epsilon \frac{d^2 y}{dx^2} + \frac{dy}{dx} + y^2 = 0, \quad y(0) = 0, \quad y(1) = 2,$$

der $\epsilon \rightarrow 0$. Finn en uniform tilnærming (*unified solution*) ved hjelp av grensesjiktsteori.

Oppgave 2 (vekt 40%)

En dempet harmonisk oscillator er styrt av likningen:

$$m \frac{d^2 x}{dt^2} + Cx^2 \frac{dx}{dt} + kx = 0$$

der m er systemets masse, x er posisjonen, k en fjærkonstant og C en dempningskoeffisient. Vi har videre gitt initialbetingelsene:

$$x(0) = x_0, \quad \frac{dx(0)}{dt} = 0$$

2a (vekt 5%)

Finn et komplett sett av dimensjonsløse tall fra parameterene i problemet (inklusive x og t).

(Fortsettes på side 2.)

2b (vekt 10%)

Gjør problemet dimensjonsløst slik at det transformeres til:

$$\begin{aligned}\frac{d^2u}{ds^2} + \epsilon u^2 \frac{du}{ds} + u &= 0, \\ u(0) = 1, \quad \frac{du(0)}{ds} &= 0,\end{aligned}$$

der s er dimensjonsløs tid, u er dimensjonsløs posisjon og ϵ skal bestemmes. Vis eksplisitt hvordan u , s og ϵ relaterer seg til de dimensjonsløse tallene fra forrige delpunkt.

2c (vekt 25%)

Vi antar $\epsilon \ll 1$ og innfører en langsom skala $\tau = \epsilon s$. Finn den ledende tilnærmelsen til løsningen av systemet i forrige deloppgave ved en toskala-utvikling.

Oppgave 3 (vekt 15%)

En legeme, med masse m , beveger seg horisontalt, langs en rett linje, på et friksjonfritt underlag, påvirket av en fjærkraft. Legemets posisjon defineres da som $\vec{r} = x(t)\vec{i}$, der x er forskyvingen fra den posisjonen der fjæra er avspent, og den potensielle energien fra fjærkraften er $\frac{1}{2}kx^2$. Finn Hamiltonfunksjonen og sett opp Hamiltons kanoniske likninger i dette tilfellet.

Oppgave 4 (vekt 20%)

En funksjon er gitt ved

$$f(x) = \frac{1 + \epsilon x}{\cosh^2(x - 2)} + \epsilon \tanh(x - 2),$$

der $\cosh$ og $\tanh$ er hhv. hyperbolsk cosinus og hyperbolsk tangens. Finn de to første leddene i en perturbasjonsrekke for maksimumspunktet når $\epsilon \rightarrow 0$. Du trenger bare finne x -posisjonen til maksimumspunktet. Det spørres ikke etter maksimalverdien.

SLUTT